

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Teamsamenstelling Welzijn Vught 2023

Agogisch medewerkers

Riëtte Benus
Julia Dabekaussen
Charlotte Simons
Manal Fares
Abdel Jaouad
Yvonne Kolmans
Moniek van Oss
Abdul Al Saidi
Patriek van de Sanden
Jacqueline van Lokven
Ancke Sikkers
Jordan Daverveld (vanaf februari 2023)
Pepijn Giesbers

Ondersteuning

Helen Raamsdonk, manager
Nicolet van Os, secretaresse

Vrijwilligers

142 vrijwilligers

Stagiaires

Jasmijn Piraby (tot juli 2023)
Nienke Verwey (tot april 2023)
Rosanne van der Kolk (september 2023)
Dona Tibya (vanaf november 2023)

Inleiding	4
Signalen en ontwikkelingen in 2023	6
Kwetsbare ouderen	10
<i>"Elke maandagochtend denk ik: fijn!"</i>	
Jongerenwerk	12
<i>"Het was misschien verveling."</i>	
Overlast aanpak	14
Wijkwerk	16
<i>"Wij willen verbinden."</i>	
Buurtbemiddeling	18
<i>"Gedoe met burens kan iedereen overkomen."</i>	
Inburgering	20
<i>"Mijn taalmaatje is erg gemotiveerd."</i>	
Bestaanszekerheid	22
<i>"Zie maar eens een weg te vinden in de veelheid van regelingen."</i>	
Drie ervaringsdeskundigen	24
Welzijn op recept	26
<i>"Weer kleur in het leven."</i>	
Financieel verslag	28

Inleiding

Met dit jaarverslag 2023 geven we u een inkijk in de activiteiten en resultaten van Welzijn Vught. Beroepskrachten, vrijwilligers, bewoners, deelnemers en samenwerkingspartners vertellen in deze uitgave graag over hun inzet. Allemaal dragen zij bij aan de impact van het sociaal werk in de gemeente Vught.

Koers houden

2023 was een jaar van vasthouden en voortzetten. De gemeente Vught zette de koers uit, vanuit zeven doelen. Deze doelen zijn niet nieuw; we zijn al een aantal jaren aan het bouwen en dat is positief. Samen met de gemeente werken we aan een doorgaande lijn. Dat wil overigens niet zeggen dat elk jaar hetzelfde is. Juist niet! Binnen de kaders van onze opdracht schakelen we voortdurend en spelen we in op actuele ontwikkelingen. Meebewegen op maat is ons devies, in buurten, bij specifieke doelgroepen en/of bij individuele mensen.

Krachtige verbinding beleid en uitvoering

Wat bijdraagt aan continuïteit: de betrokken beleidsambtenaren van de gemeente Vught staan dicht bij de uitvoering. Vanuit Welzijn Vught ervaren we korte lijnen tussen beleid en uitvoering; over en weer kunnen we signalen kenbaar maken en samen bespreken.

Vrijwilligers als Vughts kapitaal

Kenmerkend voor de gemeente Vught zijn de vele betrokken vrijwilligers. Zij werken prima samen met de beroepskrachten van allerlei maatschappelijke organisaties en spelen een essentiële rol bij het welslagen van ons welzijnswerk. Wijkondersteuners, buurtbemiddelaars, taalcoaches en allerlei andere vrijwilligers steunen, stimuleren en signaleren. Van ontmoeting, naar

verminderen van overlast en/of het samen zorgen voor schone en veilige buurten. Steeds vaker doen vrijwilligers tijdig en gericht een beroep op (onze of andere) beroepskrachten. In direct contact met de vrijwilligers kunnen zij meer complexe vragen of kwesties overnemen en/of aanvullend ondersteunen.

Belangrijke ontwikkelingen

In 2023 daalde het aantal overlastmeldingen, mede dankzij de inzet van ons ambulante jongerenwerk. De jongerenwerkers waren meer vindbaar voor de jongeren, maar ook voor partners zoals politie en boa's. Opmerkelijk hierbij: waar overlastgedrag wél voorkwam, was dat vaker provocerend en polariserend. Sommige jongeren lijken te verharderen in grensoverschrijdend gedrag.

Datzelfde signaleren we bij sommige volwassen inwoners. We hebben een stevig team van buurtbemiddelaars dat goede resultaten boekt bij burenruzies. Wel lijkt de inhoud van de geschillen zwaarder te worden. En in die situaties staat buurtbemiddeling vaker met lege handen. In het kader van diversiteit en inclusie startten we de activiteit Queer Colours voor jongeren. En met onze individuele ondersteuning jeugd verminderden we schooluitval en middelengebruik.

Begin 2023 startten we een intensieve campagne voor de werving van vrijwilligers. De timing was goed. Veel inwoners wilden zich, na corona, weer inzetten voor anderen. Een aantal vrijwilligers werd geworven voor specifieke taken, zoals de begeleiding van statushouders. Naast Vught voor elkaar als systeem voor 'koude' matching, startten we spreekuren waar potentiële vrijwilligers in gesprek gaan met getrainde vrij-

willigers of professionals, op weg naar de beste match tussen vraag en aanbod. Eind 2023 werkte Welzijn Vught met 142 vrijwilligers.

Gedurende het jaar werd de armoedecoördinator van Vught onderdeel van het team van Welzijn Vught. Er ontstond direct meer verbinding met het welzijnswerk; samen konden we scherper en sneller signalen oppakken.

Onze rol in de begeleiding van statushouders werd groter. Inzet was en is beter Nederlands begrijpen en spreken, meer zelfredzaamheid en integratie in Vught, via het project Taalcoaches en taalmaatjes.

Positieve gezondheid gaat over meer dan bewegen en gezonde voeding. Ook zingeving en psychisch welbevinden zijn belangrijk. Daartoe

startten we eind 2023 met Welzijn op recept. In samenwerking met de Vughtse huisartsen en ondersteund door de welzijnscoach, voelen mensen zich minder eenzaam en/of ervaren zij weer veerkracht.

Vertrouwen voor de toekomst

Uitdagingen voor de toekomst blijven er genoeg. Het zo actief mogelijk houden van inwoners en elkaar ontmoeten, is er zo een. De krachtige verbindingen vasthouden in het Vughtse is een tweede. Met vertrouwen zien we de uitdagingen in 2024 tegemoet, samen met de bewoners, vrijwilligers, professionele partners en de gemeente.

Helen Raamsdonk,
Manager Welzijn Vught

Signalen en ontwikkelingen in 2023

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid omvat de garantie op fatsoenlijk onderdak, werkgelegenheid, toegang tot gezondheidszorg, kwalitatief onderwijs voor je kinderen en meer. Helaas is dit recht niet voor iedereen vanzelfsprekend. Mensen die te maken hebben met armoede, schulden, of andere financiële problemen, ervaren vaak een gebrek aan deze basisbehoeften. Hierdoor kunnen zij niet volledig deelnemen aan het sociale leven in onze gemeente. Zij leiden een onzeker bestaan. Armoede is een oorzaak van bestaansonzekerheid, niet kunnen meedoen in de samenleving het gevolg.

Het Kernteam van de gemeente Vught speelt een cruciale rol in het verzachten van de gevolgen van bestaansonzekerheid voor mensen die armoede ervaren. Hoewel we de oorzaak van armoede, en daarmee de bestaansonzekerheid, niet direct kunnen wegnemen, kunnen we wel bijdragen aan het verlichten van de lasten die dit met zich meebrengt.

Het is belangrijk op te merken dat het aanpakken van de kern van armoede vraagt om maatregelen op landelijk niveau. Het minimumloon, het sociaal minimum en uitkeringen zijn momenteel ontoereikend om fatsoenlijk van rond te kunnen komen. De toeslagen die bedoeld zijn om dit te compenseren zijn te complex, en het vertrouwen in de overheid om deze problemen adequaat aan te pakken, is laag.

In de gemeente Vught zijn vele vrijwilligers actief op het gebied van het verlichten van de gevolgen van armoede, waarbij opvalt dat sommige van hen handelen vanuit een (onbewust) mensbeeld waarin mensen in armoede als zielig worden beschouwd en waarin hen iets geleerd moet worden over financiële zelfredzaamheid.

Gezien de huidige ontwikkelingen is het een geschikt moment om in Vught aandacht te besteden aan de heersende opvattingen over armoede en bestaansonzekerheid, en om weg te stappen van stigmatisering. De opkomst van ervaringsdeskundigen speelt hierin een positieve rol. Enkele jaren geleden hadden zij geen stem in het debat, maar dit is ingrijpend veranderd in Vught. De groep Omarmen is stevig verankerd in de algehele aanpak en samenwerking. Op allerlei terreinen participeren en discussiëren leden van Omarmen actief. Dit is een zeer positieve ontwikkeling. Wat bijzonder is, is dat de ervaringsdeskundigen van Omarmen zichzelf ontwikkelen door onderlinge steun en het uitbreiden van hun netwerk.

De hulpcoaches zijn gestart in een tijd waarin er slechts beperkte ondersteuning was voor mensen met schulden. De afgelopen jaren is de hulp op het gebied van financiën en schulden aanzienlijk toegenomen. De gemeente heeft het aanbod uitgebreid met meer schuldhulpverlening, vroegsignalering, budgetcoaching en budgetbeheer. Het inloopspreekuur van Vincentius krijgt veel meer vragen, in tegenstelling tot jaren geleden. Daarnaast bieden vrijwillige, onafhankelijke cliëntondersteuners ook hulp bij financiële kwesties. Bovendien is er veel informatie en ondersteuning beschikbaar via verschillende kanalen, zoals het internet, zorgverzekeraars, werkgevers, enzovoort.

We zien nog steeds dat een aanzienlijk aantal mensen geen gebruik maakt van de beschikbare regelingen en voorzieningen waar ze recht op hebben. Dit geldt voor ongeveer de helft van degenen die een inkomen hebben tot 110% van het sociaal minimum.

In Vught is er een nieuwe beleidsnotitie geïntroduceerd, wat nog handen en voeten gegeven moet worden.

Inburgering

Vanuit Welzijn Vught via de Maatschappelijke Begeleiding Statushouders streven we naar een inclusieve samenleving waarin gelijke kansen voor iedereen centraal staan. Dat omvat een warme ontvangst van statushouders, waar ze zich gewaardeerd, ondersteund en geïntegreerd voelen. Om dit te bereiken, is samenwerking tussen vrijwilligers, lokale organisaties, de gemeente en de statushouders essentieel. De focus ligt op het bevorderen van de zelfredzaamheid van statushouders en het stimuleren van een cultuur van begrip, respect en inclusie. Het uiteindelijke doel is om duurzame impact te creëren, zowel op individueel als gemeenschapsniveau, door integratie te ondersteunen en diversiteit te omarmen.

De integratie van statushouders in Vught hangt af van diverse factoren en kan van individu tot individu verschillen. Het vermogen om de taal te leren, speelt bijvoorbeeld een essentiële rol in de communicatie met anderen en bij het vinden van werk. De bereidheid van de gemeenschap en werkgevers om deze groep te ondersteunen bij hun eerste stappen richting integratie is van onschatbare waarde. Bovendien draagt de acceptatie door lokale inwoners bij aan een gevoel van verbondenheid en integratie.

Daarom is de rol van vrijwillige maatschappelijke begeleiders en taalcoaches onmisbaar om de integratie van statushouders te bevorderen. Deze vrijwilligers helpen niet alleen bij het wegwijs maken in Vught, maar creëren ook een ge-

voel van welkom. Culturele verschillen kunnen een obstakel vormen voor integratie, zoals verschillen in normen, waarden en tradities, wat tot misverstanden kan leiden, vooral bij gebrek aan taalvaardigheid onder statushouders. Een gebrek aan sociale contacten kan leiden tot sociaal isolement, terwijl discriminatie en vooroordelen het integratieproces kunnen bemoeilijken en het gevoel van welzijn en zelfvertrouwen van statushouders kunnen aantasten.

De afgelopen twee jaar is er een toenemende vraag van statushouders naar diensten van Welzijn Vught, zoals het gebruik van het inloopspreekuur, informele taallessen en deelname aan activiteiten, zelfs nadat de officiële begeleiding is gestopt. Het is belangrijk om proactief te blijven en ons werk aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen, zodat we effectief kunnen blijven bijdragen aan de integratie van statushouders binnen onze gemeenschap.

Zorgelijk blijft de groep oudkomers in Vught, die tot op heden nog veel hulpvragen stellen. Het proces om te onderzoeken over welke groep dit gaat, hoe groot de behoefte is en welke oplossingen voor handen zijn, ligt bij de beleidsafdeling van de gemeente. Dit proces ligt stil.

Kwetsbare ouderen

Doordat de (kwetsbare) ouderen steeds langer thuis moeten blijven wonen en niet door kunnen stromen naar een verzorgings- of verpleeghuis vallen ze tussen het wal en het schip. Er komen steeds meer eenzame en hulpbehoevende ouderen. Mantelzorgers raken overbelast omdat ze langer voor hun ouders moeten zorgen. Er zal daardoor steeds meer vraag komen naar alternatieve dagbestedingen/daginvullingen.

Ouderen vinden het fijn om een dagbesteding te hebben, het biedt hen een dagritme, structuur en ondersteuning, ontmoeting, persoonlijke ontwikkeling en zingeving. Het bevordert hun sociale contacten, hun eigenwaarde.

Bij Dagje Thuis merken we dat ouderen steeds meer hulpbehoevend zijn wanneer ze de dagbesteding bijwonen. Dit vereist aanpassingsvermogen van de groep, de activiteiten, de professionals en de vrijwilligers. Bovendien zien we een toenemende diversiteit in de groep, met onder andere hoogopgeleide mensen, immigranten, mensen met beginnende dementie en andere ziektebeelden.

Vrijwillige inzet.

Vanwege maatschappelijke en demografische ontwikkelingen is er meer behoefte aan vrijwilligers binnen sport, welzijns- en zorgorganisaties. Er is daarnaast tekort aan personeel waardoor de inzet van vrijwilligers steeds belangrijker wordt. Voor vrijwilligersorganisaties is het een grote uitdaging hun vrijwilligersbestand op peil te houden. De coördinatoren van zorg- en welzijnsorganisaties slaan hiervoor de handen ineen en onderzoeken de mogelijkheden naar een gezamenlijke wervingscampagne. Vught voor elkaar wordt hiervoor ingezet.

- 142 **vrijwilligers verbonden aan Welzijn Vught**
- 15 **info en adviesvragen vrijwilligersorganisaties**
- 23 **individuele info en adviesvragen VVE via wijkpunt DePetrus.**
- 4 **bijeenkomsten met vrijwilligersorganisaties**
- 40 **vragen (buren) hulp advies en bemiddeling door Welzijn Vught**

De werving, begeleiding, professionalisering en waardering van vrijwilligers staat bij ons hoog in het vaandel. Op dit moment wordt het nieuwe vrijwilligersbeleid van de gemeente geschreven. Wij verwachten dat voor deze bovenstaande thema's aandacht is.

Jongeren.

De groepen "jongere" jongeren geven opvallende signalen af. Zij tonen risicogedrag waar het jongerenwerk zich zorgen om maakt. Met name het provocerende gedrag en het opzoeken van grenzen valt op. Verharding onder jongeren, minder respect voor ouderen, begrip tonen voor een ander, nooit de schuld bij zichzelf zoeken. Het jongerenwerk heeft veel tijd en aandacht geïnvesteerd in deze groepen om een vertrouwensband te creëren en preventief te interveniëren. Zowel op groepsniveau als op individueel niveau, al dan niet in samenwerking met school en ouders.

Verder zien we veel jongeren die (veel) softdrugs gebruiken en waarvan we ook weten dat ze andere middelen tot zich nemen. Hiervoor is een samenwerking met Novadic Kentron aangegaan. De veldwerker van Novadic Kentron gaat mee ambulant (op straat) om laagdrempelig voorlichting geven.

De seksuele normen en waarden onder jongeren vallen op. Ze lijken zich niet bewust te zijn van de risico's van het hebben van veel verschillende sekspartners en blootstelling aan expliciet materiaal. Hierbij valt te denken aan risico's zoals soa's, ongeplande zwangerschappen en de impact op hun imago. Daarnaast vinden jongeren het aangeven van grenzen moeilijk. Steeds meer jongeren (ook groep-8 leeftijd) vappen. Sinds het verbod op vapes met een smaakje is hier een grote illegale handel in ontstaan.

Ontmoeten in de wijk.

De Vughtse inwoners tonen maatschappelijke betrokkenheid. Er zijn regelmatig initiatieven om activiteiten te organiseren om ontmoeting mogelijk te maken, de leefbaarheid in de buurt te verbeteren, verschillende culturen te leren kennen, samen te bewegen, verspilling tegen te gaan en mensen die het niet zo breed hebben, te helpen.

Op plekken waar we al langere tijd mensen bij elkaar brengen zien we veel moois ontstaan. Mensen geven aan door dit laagdrempelige contact meer in beweging te zijn, onder de mensen te komen, durven bepaalde onderwerpen bespreekbaar te maken en zich hierin minder eenzaam te voelen. Hulp vragen wordt makkelijker. Elkaar zien en een helpende hand bieden ook. Deze veranderingen vergen tijd en vertrouwen, en het is inspirerend om te zien dat zoveel mensen bereid zijn om hierin te investeren en onderling vertrouwen op te bouwen.

Buurtbemiddeling

Het is opmerkelijk dat de casussen, net als in voorgaande jaren, steeds complexer worden. Vaak zijn er al meerdere organisaties en/of hulpverleners bij betrokken. Het komt regelmatig voor dat hoewel een casus succesvol wordt afgerond door buurtbemiddeling, er toch zorgwekkende signalen blijven bestaan. Het is essentieel dat er adequate opvolging plaatsvindt in deze gevallen.

Om hierop te anticiperen, is geadviseerd een Multidisciplinair Overleg (MDO) op te zetten, zoals dit in veel andere gemeentes al bestaat. We hopen hiermee dat inwoners sneller in beeld komen bij de juiste organisaties en tijdig worden ondersteund en geholpen door middel van

goede coördinatie. Op deze manier streven we ernaar te voorkomen dat situaties escaleren en verder op de escalatieladder belanden.

Mantelzorg en dementie.

De druk op de zorg leidt tot meer druk op mantelzorg en dus op mantelzorgers. Het herijken van het gemeentelijk beleid rondom mantelzorg heeft vertraging gegeven in het traject van het mantelzorgnetwerk. Goed werk kost tijd, dus we vertrouwen erop dat er een goede basis gelegd is met de mantelzorgnotitie en de keuzes die gemaakt zijn. Zodat de mantelzorgers in Vught hier daadwerkelijk profijt van gaan hebben. En ondertussen gaan onze inspanningen natuurlijk door. Er worden steeds meer mantelzorgers bereikt met de nieuwsbrief en de mantelzorgpluim. Op het gebied van dementie hebben we steeds meer te bieden voor mantelzorgers. Het Dementienetwerk staat als een huis. Alle partijen dragen hun steentje bij om Vught steeds meer dementievriendelijk te maken. Denk aan het Geheugencafé, de Geheugenbibliotheek en de Geheugenwijzer. En we gaan starten met de dementiebril. Door de ervaring van dementie te beleven zullen mantelzorgers nog meer in staat zijn om goed aan te sluiten bij hun naaste met dementie. Want het vraagt niet alleen iets van mantelzorgers maar van ons allemaal. Zodat mensen met dementie volwaardig mee kunnen blijven doen.

Kwetsbare ouderen

10 deelnemers

3 vrijwilligers

“Elke maandagochtend denk ik: fijn!”

Dagje thuis

Elke maandag komen zo'n tien ouderen die nog zelfstandig wonen naar Dagje Thuis in het Helvoir-Thuis. Met ondersteuning van drie vaste vrijwilligers en een sociaal werker brengen de ouderen samen de dag door. Ontmoeting, behoud van zelfstandigheid en samen leuke dingen doen, staan centraal. Deelname aan Dagje Thuis kan zonder zorgindicatie. Alle deelnemers betalen een kleine bijdrage per maand.

Echte ontmoetingsplek

‘Elke maandagochtend denk ik: fijn! Het is Dagje Thuis-dag. Een hele dag gezelschap van mensen. Dat is zo waardevol voor mij.’ Nellie zit samen met Thea aan de koffie in de ruimte van Dagje Thuis in Helvoirt. Ook vrijwilliger Nelleke en sociaal werker Jacqueline schuiven aan. ‘Dagje Thuis is voor ons een echte ontmoetingsplek’, zegt Thea. ‘Het is veel meer dan een vriendenclubje. Naast gezelligheid krijg je een fijne daginvulling. We zingen, knutselen, eten samen tijdens de lunch, soms gaan we ergens koffiedrinken en we zijn ook wel naar een naburig tuincentrum geweest. Elke maandag opnieuw word je zo hartelijk welkom geheten door vrijwilliger Nelleke en haar collega's en door sociaal werker Jacqueline. Dat maakt echt dat je wilt komen; ook als je je wat minder voelt. Dagje Thuis is een warme en veilige plek.’

Recept tegen eenzaamheid

Vrijwilliger Nelleke vertelt dat de maandaggroep heel divers is. ‘We kijken vooraf goed naar wat iemand nodig heeft’, zegt Nelleke. ‘Als we dat

kunnen bieden, dan lukt het altijd wel om iemand op te nemen in de groep. Er zijn deelnemers die wat vergeetachtig worden, er zijn ook mensen die recent of wat langer geleden hun levenspartner verloren. De meeste deelnemers verlangen, ieder op hun eigen manier, naar contact en weer opnieuw onder de mensen zijn. Iets wat met het stijgen der jaren en ouderdomsongemakken stil aan dreigt te verdwijnen.’

‘Samen genieten van de dag en van elkaars gezelschap. Dat is het eigenlijk’, zegt Nellie. ‘Ruim vijf jaar geleden spoorde mijn dochter me aan om hiernaartoe te komen. Ik had in korte tijd meerdere dierbaren verloren en ik zat alleen thuis. Dan drijf je een beetje af. Eerlijk gezegd hoefde het niet meer voor mij. De dagen voelden zwaar en eenzaam. Stukje bij beetje zijn die donkere gevoelens verdwenen. Dagje Thuis is mijn medicijn. Ik kom weer wekelijks onder de mensen en dat betekent alles voor mij.’

Zelfstandigheid en eigenwaarde

Sociaal werker Jacqueline geeft aan dat Dagje Thuis effectief bijdraagt aan zelfstandigheid en eigenwaarde van de deelnemers. ‘Vasthouden wat je nog kan en dat dan ook doen! Daar zetten we op in bij alle activiteiten in de groep. Ook willen we mensen het gevoel geven dat zij er nog toe doen. Klinkt wat zwaar, maar als je oud en alleen thuiszit, kan je eigenwaarde zomaar verdwijnen. Een hele dag samen zijn in de groep én genieten van persoonlijke aandacht doen dan wonderen. Dat zien we eigenlijk bij alle deelnemers. Dagje Thuis is een krachtig concept. Thea: ‘Thuis begin ik

niet meer aan een taart bakken of een serie kaarten schrijven voor familie en vrienden. Hier, in de groep, doe ik dat wel. We doen het samen en dat maakt het gewoon makkelijker. In onze groep zie je mensen echt veranderen. Van teruggetrokken en een beetje afwachtend naar optimistisch en meer ondernemend. Dat gevoel van de maandag, daar kun je dan een hele week weer op vooruit!’

Mantelzorgers ontlasten

Soms is Dagje Thuis ook belangrijk voor mantelzorgers. Nellie vertelt dat zij juist in de moeilijke jaren haar dochter niet voortdurend wilde belasten met gevoelens van ongemak of eenzaamheid. Ook Thea herkent dit. ‘Mijn kinderen moeten sowieso al vaker bijspringen met allerlei praktische dingen. Als ik dan ook nog over mijn ‘rottag’ begin, dan zitten mijn kinderen met zorgen over mijn gevoel. Ik heb geen geheimen voor mijn kinderen, maar mijn hart luchten bij Dagje Thuis is soms gewoon beter. Wie iets wil delen met de groep wordt daartoe uitgenodigd in ons wekelijks vragenuurtje. Niks hoeft. Maar heb je

iets op je hart, dan is daarvoor alle ruimte. Onlangs overleed een deelnemer van onze groep en dan merk je dat iedereen dat anders verwerkt. Waardevol om daarover te praten met elkaar.’

Niemand loopt verloren

Een van de deelnemers bij Dagje Thuis is licht dementerend en haar soms andere gedrag wordt liefdevol opgevangen in de groep. Jacqueline: ‘Samen creëren we begrip voor ieders doen en laten, ook als dat een beetje buiten de lijntjes is. Mensen hoeven hier niet de beste versie van zichzelf te zijn. We treden alle deelnemers tegemoet met respect en openheid. Dagje Thuis praat zich inmiddels aardig rond in Helvoirt en omliggende dorpen. Ook huisartsen en wijkverpleegkundigen haken aan en verwijzen mensen. Gelukkig is er nog volop ruimte voor groei en ontwikkeling. Het groepsgevoel en een eigen plekje voor elke deelnemer blijven we overigens goed bewaken. Bij Dagje Thuis loopt niemand verloren. Nu niet en nooit niet!’

Jongerenwerk

93 overlastmeldingen aangepakt
42 verschillende hangplekken
20 verschillende jeugdgroepen
38 individuele trajecten jongeren
207 jongeren deelgenomen aan voorlichting en activiteiten

“Het was misschien verveling.”

Overlastprotocol helpt melder én jongeren

Toen Milan nog in groep 8 zat, ging hij wekelijks vissen met jongerenwerker Abdel. ‘Dat deden we op woensdagmiddag,’ zegt Milan, ‘samen vissen in de Essche Stroom. Daar werd ik rustig van. Op school had ik veel moeite met concentreren. Met Abdel praatte ik over dingen. Wat goed ging en wat niet zo goed. Dat hielp mij. Na een tijdje voelde ik me weer vrolijker.’ Eenmaal in de brugklas nam de onrust het toch weer over. ‘Ik ging ‘kloten’ met een vriend’, aldus Milan.

Steeds weer kloten

Na school gingen Milan en een vriend naar De Petrus. ‘Daar kenden ze ons niet en dan haalden we rotzooi uit. Dat deden we best vaak; misschien wel 2 keer per week of zo.’ Bezoekers en personeel van De Petrus hadden last van de jongens die etensresten in het rond strooiden, de kinderhoek overhoophaalden of de toiletruimtes in chaos achterlieten. ‘Waar-schuwingen werden in de wind geslagen’, aldus coördinator Marijke, ‘en het irritante gedrag verdween niet. Toen de jongens ook de toegang tot het gebouw blokkeerden, en de ‘sluis’ van deuren ontregelden, was de maat vol. Dit moest stoppen.’

Bel de boa

Een melding van overlast kwam binnen bij boa Kim. Zij ging luisteren bij De Petrus en voor Kim was meteen duidelijk dat deze melding serieus

was. Kim: ‘Ik heb de melding doorgezet naar onze jeugdboa’s en gezamenlijk zijn we vanaf dat moment vaker gaan surveilleren in en om De Petrus. Maar we wisten dat er méér nodig was.’

Operationeel jeugdoverleg en overlastprotocol

Kim maakt deel uit van het operationeel jeugdoverleg in Vught. Dat is een maandelijks overleg van jongerenwerk, politie en boa’s. Daar bracht zij de overlastmelding in. Jongerenwerker Abdel pakte de kwestie op en dat deed hij volgens het gezamenlijk overlastprotocol. ‘Na melding niet meteen politiewerk of boetes’, aldus Abdel, ‘maar het organiseren van hoor en wederhoor. En daarna heel concrete afspraken maken die gecheckt worden door iedereen in ons operationeel jeugdoverleg. Ik wist toen nog niet dat het om Milan ging. Daar kwam ik later achter!’ Ook Milan wist niet dat Abdel betrokken werd, maar hij vreesde er wel voor. ‘Ik wist eigenlijk zeker dat Abdel teleurgesteld zou zijn in mij’, zegt Milan.

Indringend gesprek met hoor en wederhoor

Via Abdel en in afstemming met coördinator Marijke van De Petrus kwam er een gesprek waar alle betrokkenen aan tafel zaten. Marijke, als melder, deed verslag van de overlast. En vooral van wat het met bezoekers en werkers had gedaan. Zo was er de ervaring van een ou-

dere dame die door de jongens ‘ingesloten’ was geraakt in de sluis van binnen naar buiten. Voor haar geen grap. Ook werd de jongens indringend verteld dat schreeuwen, dingen kapotmaken of bezoekers lastigvallen absoluut niet konden in De Petrus. Zij waren onder de indruk van wat Marijke vertelde en kregen ook ruimte om zelf te vertellen wat hen bezielde. ‘Maar dat wisten we eigenlijk niet zo goed’, zegt Milan. ‘Het was misschien verveling.’

Afspraken en een rode envelop

Er kwamen harde afspraken over wat wel en niet kon. Als excuus naar de dame die klem was komen zitten, beloofden de jongens een excuusbrief te schrijven. ‘Die brief kwam in een rood envelopje’, zegt Abdel, ‘Het was een keurige brief.’ ‘Wij snapten nu ook wel dat er gezeik kwam als we hiermee doorgingen’, zegt Milan. ‘Andere vrienden zeiden: dan gaan we niet meer naar De Petrus. Eigenlijk hebben zij, dankzij ons, ook hun lesje geleerd!’ En Abdel? ‘Ja, die was echt teleurgesteld’, zegt Milan, ‘maar toch was ik blij

dat hij erbij betrokken was. Anders was er misschien nog veel meer gezeik van gekomen. Abdel zei me dat mijn gedrag echt niet kon. En omdat we samen vaak hadden zitten vissen, geloofde ik hem.’

Meteen erop af

Coördinator Marijke krijgt het laatste woord: ‘Voorin De Petrus hangen de huisregels. Onze vaste medewerkers en vrijwilligers spreken mensen die overlast veroorzaken meteen aan. Zij worden gewezen op de huisregels. Kan iemand zich niet aanpassen, dan vragen wij hulp bij de jongerenwerker en/of boa. We laten vervelend gedrag niet smeulen.’ ‘Dat is het beste’, zegt Abdel. ‘Vanuit ons operationeel jeugdoverleg pakken we signalen graag op. We zijn het liefst steeds in connectie met jongeren(groepen). Sowieso contact dus, niet alleen als er rotzooi is. Precies dat contact maakt eventuele moeilijkheden makkelijker aan te pakken.’

Jongerenwerk overlast aanpak

Eén groep jongeren hield zich op in de omgeving van DePetrus, Theater de Speeldoos en Albert Heijn. Deze groep vertoonde hinderlijk gedrag waar met name medewerkers en bezoekers van DePetrus erg veel last van ondervonden. Het is een groep jongeren tussen de 12-14 jaar oud die zich in verschillende samenstellingen door het centrum van Vught beweegt. Zowel vanuit de Albert Heijn, Theater de Speeldoos en DePetrus kwamen signalen van overlast binnen bij het jongerenwerk.

De jongeren waren op zeer irritante wijze aanwezig. Ze vertoonden hinderlijk en provocerend gedrag. Denk aan het pesten van bezoekers en vrijwilligers, uitschelden van deze mensen, expres rommel maken, in- en uitgangen blokkeren, vanzige taal uitslaan, op plekken komen die alleen voor personeel bestemd zijn, het verstoren van activiteiten en een grote mond opentrekken tegen iedereen die de jongeren hierop aan wilde spreken. Het is zelfs zover gegaan dat een oudere mevrouw (bezoekster van DePetrus) in huilen is uitgebarsten en zo angstig was dat ze niet meer naar DePetrus durfde te komen.

Het jongerenwerk is naar DePetrus gegaan om daar het verhaal van de betrokken medewerkers aan te horen. Dit verhaal kwam overeen met de ervaringen die het jongerenwerk eerder had opgedaan met deze jongeren. Omdat de jongeren niet structureel aanwezig waren en dus lastig te vinden, is het jongerenwerk gewaarschuwd door medewerkers van DePetrus op het moment dat de jongeren wel aanwezig waren en is hier direct op af gegaan.

Het jongerenwerk heeft ter plekke de jongeren aangesproken en beide partijen bij elkaar om de tafel gezet. Allen hebben hun verhaal kunnen doen. Uit het verhaal van beide partijen bleek dat medewerkers en bezoekers van DePetrus gelijk hadden en dat de jongeren zich echt misdroegen. Hierop zijn afspraken gemaakt tussen medewerkers van DePetrus en de jongeren over het hoe wel gebruik te maken van DePetrus.

Het jongerenwerk houdt bij zowel de groep jongeren als bij de medewerkers van DePetrus een vinger aan de pols en ziet erop toe dat de gemaakte afspraken nagekomen worden.

Daarnaast heeft het jongerenwerk met de jongeren gesproken over hun gedrag. Ook de jongeren zelf vonden dat hun gedrag niet door de beugel kon. Samen met het jongerenwerk hebben de jongeren een excuusbrief geschreven en deze via een medewerker van DePetrus gegeven aan de mevrouw die door de jongeren tot huilen was gebracht. Deze mevrouw heeft hun excuses geaccepteerd, zo ook de medewerkers van DePetrus. Tot op heden gaat het goed, kan mevrouw weer met een veilig gevoel de bibliotheek bezoeken en de medewerkers van DePetrus weer in alle rust hun werk doen.
Conclusie: Casus opgelost. Het jongerenwerk houdt een vinger aan de pols bij alle partijen

Individuele begeleiding van jongere

Joep M. is een jongere die via het RMC-traject een beroep op onze hulp heeft gedaan. Hij verkeerde in een periode van grote onzekerheid, waarbij hij geen duidelijk doel voor ogen had en zich richtingloos voelde. Zijn werkgeschiedenis toonde aan dat hij regelmatig van baan wisselde, zonder langdurige betrokkenheid bij één werkgever.

Joep ondervond uitdagingen op verschillende terreinen, waaronder zijn opleiding, vrijetijdsbesteding en toekomstperspectief. Na een oriënterend gesprek heeft de jongerenwerker zijn talenten en interesses onderzocht, met behulp van klassieke schaalvragen en inspirerende "wonder vragen". Hierdoor kwam naar voren welke opleiding mogelijk bij hem zou passen.

Direct na het eerste gesprek zijn concrete afspraken gemaakt, waarbij Joep zich diende te houden aan bepaalde doelstellingen. Tevens is overeengekomen om elke twee weken een evaluatiegesprek te voeren, om de voortgang te bespreken en eventueel bij te sturen.

Joep heeft aangegeven dat hij veel profijt heeft gehad van dit traject. Het heeft hem geïnspireerd en gestimuleerd om aan zichzelf te werken en te streven naar verbetering. Hij erkent dat hij voorafgaand aan dit traject het gevoel had de weg kwijt te zijn, maar nu heeft hij helderheid over zijn toekomst en weet hij waar hij moet beginnen om zijn problemen aan te pakken.

“Wij willen verbinden.”

In veel wijken zijn vrijwillige wijk- of buurtondersteuners actief. Zij helpen buurtbewoners om samen een fijne buurt te hebben en te houden. De wijkondersteuners hebben ook een signalerende rol en staan in verbinding met onze opbouwwerkers en andere professionals. Zo nodig samen met ons kunnen de wijkondersteuners mensen goed verwijzen naar de juiste plek voor informatie of hulp. Elkaar ontmoeten in de buurt blijft erg belangrijk en veel wijkondersteuners zijn erg creatief in het bedenken en organiseren van ontmoeting.

Hoe pakken we dat aan: een gevoel van samen in onze wijken? Deze vraag houdt Jos en Monique Tychon vrijwel dagelijks bezig. Het stel is al jaren actief in de eigen wijk De Vughtse Hoeven. ‘En inmiddels hebben we een hele lijst van dingen die bijdragen’, zegt Jos. ‘Van de jaarlijks terugkerende Burendag, tot wegwijzer zijn voor individuele bewoners en praktische dingen samen regelen. De ene keer krijgen we een vraag van een buurtbewoner die een parkeerkaart voor mindervaliden wil aanvragen. Een volgende bewoner wil in de buurt een ladder lenen en komt via ons in contact met hem nog onbekende buren. En een ander wil graag een Syrische kapper proberen, maar aarzelt of hij daar gewoon kan binnenstappen? Wij pakken alle vragen even serieus op! Verbinding in de buurt kan op zoveel manieren. Het is hartstikke leuk om buurtgenoten met elkaar in contact te brengen. En elkaars gebruiken leren kennen en omarmen, is voor ons een bonus.’

Elk stapje is er een

Jos en Monique zijn heel duidelijk: ze zijn geen professionals. Maar dat heeft zo zijn voordelen.

Als buurtgenoten kunnen zij heel open in contact gaan met iedereen. Het gebeurt regelmatig dat opbouwwerker Julia, of iemand van de woningstichting, bij bewoners ‘achter de voordeur’ komen. Vaak is er dan iets aan de hand. Dat kan een burenruzie zijn, maar ook eenzaamheid of verborgen armoede kunnen spelen. ‘Als wij weet hebben van zo’n contact, kunnen we meehelpen om die voordeur open te houden, of op z’n minst op een kier’ aldus Jos. ‘Laatst kwamen we zo in gesprek met een bewoner met een fysieke beperking. Zijn tuin was erg verwilderd en de buurt vond dat vervelend. Julia was naar hem toe gegaan en schakelde tuinvrijwilligers in die de boel opschoonde. Op dat moment kwamen wij ook even kennismaken. Wie weet, kunnen we in het vervolg burens inzetten bij een beetje onderhoud. Dergelijke dingen lukken niet altijd. Maar wij zijn volhouders. Elk stapje is er één. Dat is belangrijk. Bij ons in de wijk wonen betrekkelijk veel statushouders. In het begin stonden zij en andere bewoners in aparte groepen. Nu ontstaan er contacten over en weer. Als je opgegroeid bent in Syrië, is het supernormaal om dingen samen te doen in je buurt. Daar leren wij weer van. Ja, de taalbarrière blijft soms lastig. Maar ook hier geldt: elk stapje is er een.’

Voor de buurt, door de buurt

‘Voor en door bewoners zelf. Dat is wel ons motto’, zegt Monique. ‘Als je iets wilt: pak het zelf op en houd het samen vast. Een groepje bewoners wilde een jeu de boules baan in de wijk. Ze kwamen bij ons en dat was heel goed. Jos kon hen duidelijk adviseren: zorg dat je begint met een enquête in de buurt. Dan kun je precies laten zien hoeveel mensen die baan graag willen. En

maak vervolgens een plan waarbij duidelijk wordt dat bewoners zelf het onderhoud regelen. Dan heb je de beste kansen dat de gemeente of andere instanties meewerken! Als het dan lukt met zo’n jeu de boulesbaan, dan vinden mensen vaak dat wij goed werk hebben gedaan. Maar eigenlijk doen ze het zelf. Dat is de kunst!’

Superverbinder

Het plan ontstond tijdens corona: bingo buiten waarbij iedereen voor de eigen voordeur zat. Jos of Monique riepen om en ‘hengelden’ de prijzen in een visnetje naar de winnaars. Het bleek een gouden formule. ‘We zijn dit blijven doen’, zegt Monique, ‘en nu houden we deze buurtbingo jaarlijks in acht wijken. Mensen vinden het erg leuk om voor hun eigen woning te zitten en zo mee te doen aan de bingo. Buurten organiseren er van alles omheen. Kinderen zingen liedjes in de buurtspeeltuin, soms is er muziek en lopen mensen de polonaise. Alles draait om de ontmoeting. De woningstichting en Welzijn Vught dragen financieel bij. Zo houden we de activiteit open voor iedereen, ook voor de mensen die het

niet breed hebben. Er zijn altijd buurtbewoners die van een afstandje staan te kijken. We knopen een praatje aan: doe lekker mee! Vorig jaar was in een wijk de bingo in volle gang. Plotseling kwam een man van buitenlandse afkomst zijn huis uithollen: waarom hoorde hij steeds zijn huisnummer roepen? Moest hij iets doen misschien? Deze meneer kende de Nederlandse taal nog niet zo goed en van bingo had hij nog nooit gehoord. Nu doet hij lekker mee. De buurtbingo is een superverbinder!’

“Gedoe met buren kan iedereen overkomen.”

Niels en Erik zijn ervaren buurtbemiddelaars in Vught. Zij brengen het gesprek op gang tussen buren als die er zelf niet uitkomen. Allerlei instanties kunnen verwijzen naar buurtbemiddeling; denk aan de buren zelf, woningcorporatie, de wijkagent, andere buren, de huisarts, enzovoort. Contra-indicaties zijn geweld, lopende juridische procedures, aantoonbare psychiatrische problematiek of buurtconflicten waar groepen mensen tegenover elkaar staan. In die situaties is het aan anderen om een oplossing te vinden. De buurtbemiddelaars worden ondersteund door opbouwwerker en coördinator Julia van Welzijn Vught. Zij vangt signalen op in het lokale netwerk, stuurt de bemiddelaars naar de passende casus en biedt hen ondersteuning.

Zonder oordeel in gesprek

‘Eén ding heb ik wel geleerd’, zegt Erik. ‘Gedoe met buren, het kan iedereen overkomen. In alle buurten en of je nu arm of rijk, jong of oud bent. Gaan wij naar een casus, dan verdiepen we ons niet in wat er precies speelt. We hebben geen mening over wie nu slachtoffer of boosdoener is. Veel conflicten tussen buren gaan over geluidsoverlast, parkeren, huisdieren, filmende deurbellen, schuttingen en ook tuinonderhoud. We luisteren naar mensen, proberen het echte probleem helder te krijgen en mensen uit hun cirkelredenerie te halen. Als iemand onredelijk blijft, zijn we wel strikt. Aansluitend houden we een gezamenlijk gesprek op neutraal terrein. Vaak is dat in DePetrus. Dan zetten we in op concrete

afspraken waar beide partijen zich aan kunnen houden. Mensen hoeven geen vrienden te worden met hun buren. Maar rustig en veilig wonen is belangrijk voor iedereen.’

Geven en nemen

Niels: ‘Bewust luisteren we eerst naar de een en dan de ander. Voor het gezamenlijk gesprek moeten de emoties er wel een beetje uit zijn. Anders komt er geen gesprek op gang. We nodigen beide partijen uit om te geven en te nemen. Hoe en wat bepalen mensen vervolgens zelf. Bijvoorbeeld: de buurman wil geen harde muziek meer na 22.00 uur. Hij is bereid om te praten over tijdstippen waarop de muziek bij de buren wel hard mag. De buren gaan daarmee akkoord en er komen afspraken over vaste dagen en tijdstippen. Beiden hebben water bij de wijn gedaan en krijgen daarvoor iets terug. Dat werkt goed.’
‘En soms lukt het niet’, zegt Erik. ‘Of het lukt niet op dat moment. Maar meestal voelen beide partijen zich serieus genomen door ons en hebben wij een luisterend oor voor hun kant van het verhaal. Dat is vaak voldoende om de angel eruit te halen en wat af te stappen van het eigen gelijk.’

Vaker ingewikkelde problematiek

Buurtbemiddelaars zijn vrijwilligers en geen geschoolde hulpverleners. ‘Het gebeurt tegenwoordig vaker dat we aanbellen bij een bewoner met psychiatrische problematiek’, aldus Niels. ‘Of gezinnen waarbij de ouders licht verstandelijk beperkt zijn, kampen met autisme, hoogsens-

sitief zijn of andere dingen. Dat blijkt dan tijdens het gesprek. Soms kunnen we toch wat druk van de ketel halen. Maar veel liever weten we dit vooraf. Dan kunnen de betrokken professionals die deze mensen begeleiden erop af gaan. Zij kunnen een traject op maat starten, en daarin de samenwerking zoeken met passende partners.’

Noodzaak van overleg tussen professionals

Erik: ‘Strikt genomen is samenwerken belangrijk bij elke buurtbemiddeling. Als wij ergens aanbellen, is vaak de wijkagent, de woningcorporatie, de boa of de opbouwwerker al langs geweest. Nog te weinig is er onderling contact; de een weet onvoldoende wat de ander al gedaan of geprobeerd heeft. Een multidisciplinair overleg (MDO) kan uitkomst bieden. Als de wijkagent, gemeente of wijkregisseur van de woningcorporatie weet van de afspraken na buurtbemiddeling, dan kunnen zij bij de mensen langsgaan en vasthouden wat buurtbemiddeling voor elkaar heeft gekregen.’

Niels vult aan: ‘Andersom werkt het ook. Om de zoveel tijd komen wij op dezelfde adressen. Daar is dan een nieuwe bewoner gekomen en die

heeft – net als de vorige bewoner – last van de buurman of buurvrouw. Vaak is allang bekend bij de instanties dat die persoon overlast veroorzaakt. Soms hebben wij vanuit eerdere bemiddeling een ‘gouden lijntje’ met deze mensen. Dergelijke informatie kan juist in een MDO worden ‘bewaard’. Buurkracht bestendigen, doen wij met volle inzet en overtuiging, maar zonder samenwerkende professionals die weet hebben van elkaars inzet en van de geschiedenis van bewoners, blijft het soms een herhaling van zetten. Dat kan beter.’

“Mijn taalmaatje is erg gemotiveerd.”

Statushouders integreren sneller en duurzamer dankzij de steun van vrijwilligers. Welzijn Vught investeert in warme bemiddeling en de beste match tussen statushouder en vrijwilliger. Want als mensen elkaar liggen, dan loopt het contact beter en groeit er vertrouwen. Dat is erg waardevol. Het helpt immers bij het inburgeren. De taalcoaches/vrijwilligers kunnen op hun beurt rekenen op ondersteuning en uitwisseling tijdens bijeenkomsten voor de taalcoaches.

Praten over leven in Nederland

‘Vanaf het begin hadden we fijn en goed contact’, zegt taalcoach Fred. ‘Ik heb niet getwijfeld over de samenwerking met taalmaatje Hikmet. Ik help graag en ik ervaar dat Hikmet erg gemotiveerd is om te leren. Gemiddeld een keer per week spreken we af. Dat doen we bij mij thuis of bij Hikmet. Bij mooi weer gaan we ook wel op pad, bijvoorbeeld naar kasteel Maurick, naar Nationaal Monument Kamp Vught of de sociale tuinderij bij Sint-Michielsgestel. ‘De Scheve Schup’, vult Hikmet aan. ‘Dat is de boerderij waar we zijn geweest. Fred laat mij de bijzondere plekken zien in en om Vught. Ons contact gaat over veel meer dan alleen de taal. Het gaat ook over leven in Nederland en hoe mensen hier de dingen doen.’

Zinvol vrijwilligerswerk

Fred en Hikmet leerden elkaar eind 2022 kennen. Hikmet was als statushouder al begonnen met

zijn inburgeringstraject op het Koning Willem I College en hij kon alle hulp gebruiken bij het leren van de Nederlandse taal en vooral ook meedoen in de samenleving. Zijn vrouw en twee jonge dochtertjes waren net herenigd met Hikmet. Fred zocht in die periode een zinvolle activiteit als vrijwilliger en taalcoach leek hem een heel goede optie. ‘Fred werd al snel een belangrijk persoon voor mij’, zegt Hikmet. ‘Inmiddels voelt het als familie.’

Cultuurdingen

Hikmet vertelt dat Fred helpt met van alles en nog wat. ‘Bijvoorbeeld: mijn kinderen zitten op de basisschool. Zij krijgen briefjes mee naar huis over het Sinterklaasfeest of andere dingen. Die briefjes roepen soms vragen op. Dan ga ik daarmee naar Fred.’ ‘Spelenderwijs praten we over van alles en nog wat’, zegt Fred. ‘Niet per se over taal en grammatica; dat leert Hikmet wel op het Koning Willem I college. Minstens zo belangrijk zijn de cultuurdingen, de omgangsvormen en gebruiken hier in Nederland. Ik sluit aan bij wat Hikmet en zijn gezin tegenkomen. Denk aan carnaval. Of koningsdag. Of de Nederlandse politiek en de verkiezingen.’

Hikmet vult aan: ‘Ik wil erg graag weten hoe Nederlandse mensen de dingen doen. Want ik doe de dingen liever niet half. Laatst was er iemand doodgegaan bij mensen in mijn buurt. Gelukkig kon ik Fred vragen wat je dan doet. Hij vertelde me dat je dan meestal een kaartje stuurt.’

Vertrouwen

Hikmet benadrukt dat de match tussen de beide families heel goed is. ‘Ik ken Fred, maar ook zijn vrouw. En zij kennen mijn gezin ook. Er is geen afstand. Fred en zijn vrouw geven vertrouwen. Eerder had ik het idee dat Nederlanders eerst goed kijken of je eigenlijk wel te vertrouwen bent. Fred bewijst dat het anders is. Vanaf het begin is er vertrouwen tussen ons en onze families.’ Fred: ‘We kunnen in elkaars leven kijken. Daarom spreken we ook thuis af. Dat past het beste bij ons allebei. Het geeft voor ons de goede sfeer. Beter dan een gesprek in de bibliotheek. Hoewel dat voor andere mensen weer helemaal prima kan zijn.’

Familiehulp

De contacten met het jonge gezin Acar zijn ook voor Fred waardevol. ‘Je kent elkaar aanvankelijk niet, zegt Fred, ‘en je komt uit totaal verschillende culturen. Het betekent heel wat om als jonge ouders met twee kinderen je weg te vinden in een vreemd land. Daar heb ik veel respect voor. Het is fijn om gesprekken te hebben met

Hikmet en zijn gezin. Als taalcoach krijg je veel terug voor je inzet.’

De taalcoaching loopt in principe een jaar. Maar Hikmet en Fred zien wel hoe het loopt. ‘Ik denk dat we daarna doorgaan,’ zegt Fred. ‘Gewoon als familiehulp.’

Bestaanszekerheid

43 aanvragen begeleiding van een hulpcoach
18 schuldhulpcoaches zijn begeleid
20 bijeenkomsten ervaringsdeskundigen Omarmen
4 trainingen met Markieza georganiseerd

*“Zie maar eens
een weg te vinden
in de veelheid
van regelingen.”*

Het Kernteam Bestaanszekerheid

Aan tafel zitten drie deelnemers aan het Kernteam Bestaanszekerheid Vught. Het Kernteam kent veel meer deelnemers, van de gemeente Vught tot en met de speelgoedbank, Vincentius en de Seniorenbus. Ook Welzijn Vught maakt deel uit van het Kernteam en is intensief betrokken bij het signaleren van armoede en het toeleiden van inwoners naar beschikbare hulp. Ellen Huinink, coördinator armoede van Welzijn Vught, is kartrekker van het netwerk.

‘Als je moeite hebt om de eindjes aan elkaar te knopen, voor je gezin of voor jezelf, dan zijn er best veel organisaties die kunnen helpen. Maar zie maar eens je weg te vinden in de veelheid van regelingen’, zegt Philip Helmer van de Stichting Financieel Paspoort. Ingrid van Wijnen van Stichting Leergeld beaamt dit: ‘Veel mensen weten niet hoe of wat. Aanspraak maken op regelingen is niet per se eenvoudig. Het online aanvragen van hulp kan al een hindernis zijn. En fysieke hulploketten, onder meer in DePetrus, zijn ook niet voor iedereen bereikbaar. We hebben inwoners die niet eens weten dat dit bestaat. Hoe bereiken

we die mensen dan? Ons Kernteam is er voor mensen die steun nodig hebben en die bekend zijn bij één van ons. Maar we zijn er óók voor inwoners die support nodig hebben, en die zich niet laten zien of horen.’

Signalen oppikken

‘Het is niet zo raar dat mensen in de problemen zich niet bekendmaken,’ zegt Antoinette van de Heuvel. Antoinette is ervaringsdeskundige schuldenproblematiek en vertegenwoordigt de community Wij Omarmen in het Kernteam. ‘Bij armoede en/of (dreigende) schulden voelen mensen vaak schaamte,’ aldus Antoinette. Zij denken “Misschien ligt het wel allemaal aan mijzelf”. Dat willen we doorbreken. Oorzaken van geldproblemen moeten worden aangepakt. Maar zo snel mogelijk weer perspectief zien en in beweging komen, met hulp van instanties, is echt noodzakelijk. We verbinden de formele en informele organisaties die actief zijn rondom armoede. Als ervaringsdeskundigen herkennen we vaak signalen. Denk aan kinderen die met veel te kleine schoenen naar de gymles komen of gezinnen die bij de Speelgoedbank én bij de

Voedselbank komen. In het Kernteam leggen we die signalen bij elkaar. We kennen elkaars voorzieningen, hebben directe contacten en kunnen eenvoudig toeleiden.’

Warme overdracht

Gedurende 2023 investeerde het Kernteam in overzicht en afspraken. Er kwam een poster met namen, contactgegevens en diensten van alle hulporganisaties in en rondom het Kernteam Bestaanszekerheid. Contactpersonen zijn geordend naar de thema's Onderwijs, Sport, Cultuur, Welzijn en Financiën. Over en weer is snel duidelijk wie er ingeschakeld kan worden ten dienste van een inwoner. ‘Warme overdracht is daarbij ons sleutelwoord’, zegt Philip. ‘Er is voor inwoners geen ‘verkeerde deur’ om aan te kloppen. Bij wie iemand zich ook meldt, op basis van de actuele situatie brengen we mensen snel naar de plekken waar zij het beste, of aanvullend, geholpen worden. We begeleiden dit intensief. Vraag je een collega-organisatie om iets te doen, dan check je nadien of er inderdaad contact is. Je laat de hulpvrager pas los als die goed en wel binnen is bij de collega-organisatie. We blijven

bijzonder scherp op die verbindingen. Alleen dan kunnen we de warme overdracht waarmaken.’

Elkaar kennen en vasthouden

Het Kernteam komt maandelijks bij elkaar en iedereen kan mensen aanmelden. De aanpak van elkaar kennen en lokale nieuwe partners uitnodigen, vergt uiteraard onderhoud. Ingrid: ‘Er zijn vaak wisselingen bij de betrokken organisaties. Dan heb je net goed contact met een bij jou bekende vrijwilliger of professional. En vervolgens vertrekt die persoon en komt er een ander. Dat betekent enerzijds stappen voorwaarts zetten. En anderzijds steeds opnieuw beginnen en blijven investeren in contact. Een keer per jaar hebben we een brede netwerkbijeenkomst armoede in Vught. Dan voel je echt die beweging: we gaan goed vooruit en ondertussen blijven we kennismaken met elkaar!’

Jeanette

"Het afgelopen jaar stond 'zichtbaar zijn' centraal. Ik mocht een aantal keer een lezing geven bij de DO-bijeenkomsten. Ik mocht laten zien wat ik kan en wie ik ben. Mezelf zijn en laten zien is voor mij een leerdoel. Afgelopen jaar heb ik daarin belangrijke stappen gezet en hoop er dit jaar nog verder in te groeien. Iedereen doet ertoe, dus ikzelf doe er ook toe. Dat vind ik een belangrijke boodschap om uit te dragen en moet daarin mijzelf niet vergeten.

Communicatie vind ik heel belangrijk, het uitwisselen van ervaring en kennis. Binnen Omarmen is daar veel ruimte en gelegenheid voor. We delen onze ervaringen waarmee we anderen tot steun zijn en onszelf door ontwikkelen.

Ik ben actief in de werkgroep DO. Ik organiseer samen met GGD en Welzijn Vught de DO-bijeenkomsten en heb 2 keer in 2023 een bijeenkomst verzorgd. Ik mocht bij die bijeenkomsten mijn ervaring en kennis delen. Zo dankbaar dat ik de gelegenheid heb zichtbaar te zijn, ervaring op te doen. In 2023 heb ik de eerste stappen gezet voor mijn eigen bedrijf 'Gewoon Jeanette' waarin ik heel breed mijn ervaringsdeskundigheid in wil zetten. In de loop van de jaren heb ik steeds meer mijn ervaring gevoed en versterkt met kennis. Zo kan en wil ik anderen helpen om krachtiger te worden.

Voor Wij Omarmen heb ik het project Deelkastjes gecoördineerd. En inmiddels ben ik al jaren lid van de Adviesraad Sociaal Domein. Ook daar weet ik mijn ervaringsdeskundigheid van betekenis te laten zijn".

Annie

"Ik kijk terug op vorig jaar en het belangrijkste vind ik dat ik zelfstandiger ben geworden. Ik woon in een woonvoorziening van de Robert Coppens Stichting vanwege een visuele beperking. Bij Omarmen heb ik de afgelopen jaren mijn talenten ontdekt. Ik hoor regelmatig dat ik een leuke humor heb. Dat ik makkelijk contact leg en dat ik goed feedback kan geven. Ik neem niet snel als eerste het woord. Ik moet vaak eerst even nadenken voordat ik iets zeg. Maar ik heb geleerd dat je later op iets kan terugkomen. Ik kan goed luisteren, heb niet zo snel een oordeel over iemand. Dat voelen mensen.

Bij Omarmen krijg ik hierover regelmatig complimenten en kan ik ook oefenen in bijvoorbeeld feedback geven.

Het maakt me sterker en voel me minder afhankelijk. Bij de woonvoorziening heb ik begeleiding vanwege mijn visuele beperking maar ook vanwege psychische kwetsbaarheid. Afgelopen jaar ben ik alleen in het huis van mijn dochter geweest toen zij op vakantie was. Ik zorgde voor haar hond. En ik heb toen ervaren dat ik het ook alleen kan. Bij de Robert Coppensstichting gaan ze woningen ontwikkelen waar je wat meer zelfstandig kan wonen. Dat lijkt me wel wat voor mij.

Ik ben afgelopen jaar begonnen als OCO (Onafhankelijke Client Ondersteuner). Ik breng daar mijn ervaringskennis met mensen met een visuele beperking in. Komend jaar wil ik me inzetten om deze doelgroep meer te bereiken".

Connie

"We zijn een mooie diverse groep bij Omarmen. We zijn er voor elkaar, we begrijpen elkaar. Door onze ervaringen te delen, versterken we elkaar. Ik vond het altijd lastig om te delen wat mij bezighoudt als het even niet zo goed gaat. Nu weet ik dat ik bij anderen terecht kan. Dit helpt om er ook weer uit te komen.

Ik ben bij Omarmen actief in de Bazaar waar we ook kleding verkopen voor een klein bedrag. Ik leer mijn grenzen te kennen en ermee om te gaan. In samenwerking en in het contact met 'klanten' kom ik dat natuurlijk tegen. Genoeg te oefenen!

Ik heb bij een netwerkbijeenkomst mijn ervaringsverhaal verteld. Hierop heb ik hele fijne reacties gekregen. Bij veel professionals is er niet het besef wat het betekent als je met financiële vragen/problemen bij de gemeente aanklopt. Hopelijk worden zij hierin meer bewust. En natuurlijk hoop ik dat ik anderen ermee help. Door te delen ervaar je dat je niet alleen in zo'n situatie zit".

Bijeenkomst

Thema: Hartveilig Vught, AED
Wie: Jeff Fransz

Elzenburg, Lidwinastraat 12c
Vrijdag 3 november 2023
vanaf 09.30 uur

Aanmelden: do@welzijnvught.nl
of bel naar 073-6565350
Gratis

“Weer kleur in het leven.”

Welzijn op Recept werkt. De eerste ervaringen in Vught zijn heel positief. Huisartsen verwijzen patiënten met psychosociale klachten naar onze welzijnscoach. Want het kan zo maar zijn dat vermoeidheid, stress of somberheid (mede) veroorzaakt worden door het ontbreken van een sociaal netwerk en/of verlieservaringen. Dan kan het slim zijn om daarop in te zetten. Regien Kievits, jarenlang huisarts in Vught en medisch directeur bij Jeroen Bosch Huisartsen: ‘Sommige mensen zijn echt gebaat bij de zorgroute, maar voor anderen past de welzijnsaanpak heel goed. Dat wisten we al wel langer, maar nu kunnen we als huisartsen gericht verwijzen naar de welzijnscoach. Die helpt mensen bij het (opnieuw) aangaan van contacten en meedoen aan sociale activiteiten. De huisarts blijft op hoofdlijnen geïnformeerd. Zo ontwikkelen we samen integrale zorg voor de inwoners van Vught.’

Voor een brede groep van patiënten

Na verwijzing door de huisarts, zoekt welzijnscoach Jacqueline van Lokven binnen 5 dagen contact met de patiënt. ‘Dat doe ik bewust’, zegt Jacqueline, ‘mensen hebben immers net hun

verhaal gedaan bij de dokter. Dat is niet altijd gemakkelijk en snelle opvolging is dan het beste. We zijn eind 2023 gestart met Welzijn op Recept en hebben al ervaring opgedaan met verschillende mensen en hun verhalen. Zo begeleidde ik al een oudere dame die vanuit het buitenland in Vught kwam wonen; zij kende niemand en voelde zich eenzaam. Ook kwam er via de huisarts een man die lange tijd intensief gezorgd had voor zijn partner. Toen die overleed, wist hij niet goed hoe de draad weer op te pakken.’ Regien vult aan: ‘huisartsen krijgen ook mensen met een licht verstandelijke beperking op het spreekuur die moeite hebben met sociale contacten. En soms hebben mensen na een depressie behoefte aan tips op het gebied van welzijn. Welzijn op Recept als aanvulling op een behandeling bij een psycholoog kan ook. De combi kan heel krachtig zijn. Maar niks moet. Het gaat juist om maatwerk en meebewegen.’

Werken aan (weer) kleur in het leven

‘In gesprek met de patiënt breng ik in kaart waar iemand blij van wordt’, zegt Jacqueline. ‘Ik ken de sociale kaart van Vught en omgeving heel

goed; ik weet van allerlei activiteiten en buurtclubjes, ook de dingen die niet georganiseerd worden via Welzijn Vught. Ontmoeting, hobby's weer oppakken, buiten zijn, sportieve activiteiten, het kan van alles zijn. Ik maak een plannetje op maat en zet dat in gang. Als dat pakt, helpen mensen zichzelf uit de negatieve spiraal of de denklijn van ‘ik kan niet meer zo veel’. Via de welzijnsactiviteiten gaan zij juist ervaren wat er allemaal wél kan. Weer meer kleur in het leven! En dat hoeft niet groots of super actief. Het kan hardlopen zijn in een groepje, maar ook via de koptelefoon in je eigen stoel een luisterboek of muziek beluisteren. Naast concrete tips reik ik mensen ook het vertrouwen aan dat meer welbevinden echt realistisch en haalbaar is.’

Welzijn op recept maakt bewust

Regien heeft vertrouwen in Welzijn op Recept. ‘Als huisartsen houden we onze poortwachtersfunctie. Wij kunnen als eerste kritisch kijken naar wat er nodig is. We weten inmiddels uit onderzoek dat mensen met een sterk sociaal netwerk langer leven. Doen we met z'n allen heel lang niks aan welzijn van mensen, dan komen die

mensen vanzelf in zorg terecht. Welzijn op recept is een uitnodiging om een beetje aan je eigen gezondheid en dus welzijn te werken. Jacqueline helpt daarbij. Inmiddels doen alle huisartsen mee in het werkgebied van Welzijn Vught en daar ben ik blij mee!’

Financieel verslag

Verantwoording opdrachten gemeente Vught 2023

Dossiernummer	Deelopdracht	Beschikt bedrag uren & act. kn.in euro	Uren			Activiteitengeld	Totaal gerealiseerd
			budget	realisatie	%	realisatie	
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Veilige en leefbare buurt	174.296	1.406	1.364	97	-	113.492
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Zelfredzaamheid	235.171	1.619	1.180	73	-	98.089
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Jongerenwerk	116.114	1.716	1.901	111	-	158.396
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Meedoen naar vermogen	86.313	2.318	2.307	100	-	196.236
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Schuldenproblematiek	50.085	714	765	107	-	63.882
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Statushouders	25.042	300	334	111	-	27.847
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Flexibele inzet	5.795	44	60	136	-	5.970
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Extra ambulant jongerenwerk	65.631	786	944	120	-	78.824
	Subtotaal uren en activ. geld	758.448	8.902	8.854	99	-	742.735
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Activiteitengeld	57.000				59.192	59.192
	Totaal uren en activ.geld	815.448	8.902	8.854	99	59.192	801.928

Waarvan Doelsubsidies

Dossiernummer	Doelsubsidie	Jongeren opbouwwerk	Informele zorg	Vught voor elkaar	Ouderenadviseurs	Totaal
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Veilige en leefbare buurt					
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Zelfredzaamheid	0	35.902	0	28.068	63.970
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Jongerenwerkwerk	5.119	0	0	0	5.119
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Meedoen naar vermogen	0	11.686	14.190	0	25.876
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Schuldenproblematiek	0	21.000	0	0	21.000
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Statushouders	0	0	0	0	0
OW/Z17-186848/UIT/22-519806	Flexibele inzet	0	0	0	0	0
	Totaal	5.119	68.588	14.190	28.068	115.965

